

N:o 31.

Ank. till Riksd. kansli den 18 april 1890, kl. 12 midd.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 10, i anledning af kammarens återremiss af utskottets utlåtande n:o 4 angående väckt motion om ändring i gällande bestämmelser rörande reseersättning till utmättnings- och stämmingsmän samt vittnen vid utmättningsmäns förrättningar.

Sedan Andra Kammaren till utskottets handläggning öfverlemnad en af herr Hans Andersson i Bringåsen väckt motion, n:o 122, angående ändring i gällande bestämmelser rörande reseersättning till utmättnings- och stämmingsmän samt vittnen vid utmättningsmäns förrättningar, har utskottet i sitt, den 7 sistlidne mars, deröfver afgifna utlåtande yttrat följande:

»Genom förevarande motion åsyftas begränsning i vissa fall af den reseersättning, som enligt nu gällande bestämmelser tillkommer förrättningsman, stämmingsman och vittne i utsökningsmål.

Beträffande först förrättningsman, hvarmed i motionen torde afses utmättningsman på landet — kronofogde eller länsman — lärer någon inskränkning i den rätt, som enligt kongl. förordningen den 12 juli 1878 tillkommer desse tjänstemän att för verkställande af förrättningar i utsökningsärenden beräkna reseersättning från sin bostad till förrättningsstället, rimligtvis ej kunna ifrågakomma. Att vid de fall, då kronofog-

den sjelf verkställer en dylik förrättning, oaktadt han egt att dertill i sitt ställe sätta en närmare förrättningsstället boende länsman, kronofogdens reseersättning skulle beräknas endast från den senares hemvist, synes utskottet obilligt, då i betraktande tages, att, enligt 2 § af gällande ut-
sökningsslag, kronofogden ensam är å landet utmätningsman samt i sådan egenskap, enligt 3 § af samma lag, dels ansvarig för den af honom förordnade länsmannens åtgöranden i utsökningssärenden, dels rent af förbjuden att åt denne öfverlåta befattningen med vissa delar af dylika ärenden.

Hvad derefter angår stämningsman, torde i de fall, då en dylik, enligt kongl. förordningen den 10 augusti 1877, anlitas för delgiftning af stämningar och domstolars beslut, det uteslutande vara enskild sökande, som har att i första hand godtgöra stämningssmannen härför; och om, vid sedermera af vederbörande domstol eller annan myndighet företagen pröfning af sökandens anspråk att undfå ersättning för delgiftningskostnaden, det skulle befinnas, att denne genom att onödigtvis anlita afläggse boende stämningssmän uppbringat denna kostnad till oskäligt belopp, lärer ett sådant förhållande tvifvels utan komma att tagas i beräkning vid bestämmandet af den ersättning, den betalningsskyldige vid målets afgörande förpligtas att till sökanden utgifva, och detta desto hellre som, enligt 21 kap. 3 § rättegångsbalken, tappande part skall vara skyldig att gälda vederdelomannen endast hvad denne varit *trängd* att å saken kosta.

Vidkommande slutligen vittne i utsökningssmål, torde det visserligen, särskildt i de nordligare delarne af landet med sina långa afstånd och obekväma kommunikationer, någongång kunna inträffa, att, på sätt motionen framhåller, kostaden i dylika mål stegras derigenom, att förrättningsmannen till biträde använder vittne, som bor långt ifrån förrättningsstället; men det lärer väl ej i allmänhet böra förutsättas, att utmätningsmannen i den af motionären antydda afsigt, eller endast för att bereda sig sjelf fördel, anlitar dylikt vittne, och synes det i allt fallt utskottet mindre välbetänkt att för förrättningsman stadga såsom ovilkorlig skyldighet att till vittne använda närmast boende stämningsman, enär deraf i afläggse belägna och glest befolkade trakter skulle kunna blifva följden, att förrättningsmannen, särskildt vid utsökningssärenden, hvilka kräfde skyndsamma åtgärder, skulle, i saknad af tillgängligt vittne, nödgas inställa en redan utsatt förrättning, hvarigenom ännu större kostnad skulle komma att vederbörande ådragas.

Missförhållanden af den art motionären påpekat hafva, för så vidt utskottet derom kunnat vinna upplysning, ej försports från rikets öfriga delar och torde för den skull endast undantagsvis förekomma; och hyser

utskottet för sin del den grundade öfvertygelsen, att, om sådana på någon ort skulle yppas, vederbörande länsstyrelse, sedan densamma om förhållandet erhållit kännedom, ej skall underlåta att vidtaga sådana åtgärder, hvarigenom nödig rättelse i anmärkta hänseendet må kunna vinnas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har utskottet ansett sig förhindradt att tillstyrka bifall till hvad motionären föreslagit, utan hemställer, att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.»

Detta ärende har, enligt utskottet tillhandakommet protokollsutdrag, blifvit af kammaren till utskottet återförvisadt, af anledning att kammaren ansett en ändring i kongl. förordningen den 12 juli 1878 angående reseersättning till stämmingsmän och vittnen vid utmätningmäns förrättningar i det af motionären angifna syfte vara af behovet påkallad.

Utskottet kan emellertid icke finna, att giltigheten af de skäl för afslag å motionen i sistberörda delar, som utskottet uti sitt i frågan redan afgifna utlåtande anfördt, blifvit vederlagd genom hvad vid öfverläggningen inom kammaren förekommit.

Beträffande det af motionären omförmälda förhållande, att, vid delgifning af stämning, domstols, myndighets eller tjänstemäns beslut, kallelser med mera, den som hade att ombesörja delgifningen icke för ändamålet använde stämmingsmän, som voro att tillgå i närheten af det ställe, der delgifningen skulle ske, utan mera afägse boende, lär det icke kunna förnekas, att, såsom utskottet förut visat, den myndighet, hvilken har att bestämma den ersättning för delgifningskostnaden, som må vederbörande tillkomma, eger icke blott befogenhet, utan jemväl skyldighet att pröfva, huru vida större kostnad än nödigt varit i nämnda hänseende utgifvits, och i sådant fall nedsätta det fordrade ersättningsbeloppet. Men utskottet vill derjemte påvisa, att ett bifall till motionärens förslag i fråga om dylika ersättningar icke skulle komma att stå väl tillsammans hvarken med stadgandet i 21 kap. 3 § rättegångsbalken, att i mål, som vid domstolarne förekomma, tappande part »skall gälda sin vederdeloman det allt åter, som han *trängd* varit derå kostad», eller med bestämmelsen i 162 § utsökningslagen, att öfverexekutor skall tillägga sökande, som sin sak vinner, ersättning för *all nödig* kostnad, som lagsökningen medfört. Enligt motionärens förslag skulle nemligen för resekostnad, som till stämmingsman utgifvits för delgifning af stämning eller lagsökning, ersättning icke utgå för längre vägsträcka än afståndet mellan förrättningsstället och närmast detsamma boende stämmingsmans hemvist, äfven om, i följd af dennes bortovaro eller annat

tillfälligt hinder, hvars upphörande icke utan olägenhet kunnat afvaktas, vederbörande part varit nödsakad att för berörda ändamål vidkännas högre ersättning. Den rätt till godtgörelse för *nödig* kostnad, som enligt allmän lag part eger att åtnjuta, skulle således honom i vissa fall fränkännas genom en förordning, som faller inom Konungens ekonomiska lagstiftningsrätt. En hemställa till Kongl. Maj:t i sådant syfte kan utskottet ej tillstyrka.

Vidkommande den stegring af resekostnaden för vittnen vid utmätningmäns förrättningar, som, enligt hvad motionären framhållit, skulle föränledas deraf, att utmätningssmannen i oträngda mål och understundom af egennyttiga bevekelsegrunder till vittnen använde långt ifrån förrättningsstället boende personer, fastän sådane på närmare håll funnos att tillgå, så kan utskottet ej annnt än, i likhet med motionären, beklaga, om på vissa orter utmätningssmännen göra sig skyldige till dylik pligtförgätenhet; men utskottet måste vidhålla, att, i fall vittnes rätt skulle begränsas, på sätt motionären föreslagit, hvilket antagligen komme att hafva till följd, att utmätningssmannen icke från sitt hemvist medförde för förrättningen erforderligt vittne, utan sökte sådant i närheten af förrättningsstället, de förrättningar, hvilka fordrade synnerlig skyndsamhet, såsom exempelvis verkställighet af kvarstad och skingringsförbud, komme att, om ock undantagsvis, fördröjas, hvarigenom åter den på skyndsamheten beroende möjligheten att förekomma befarad rättskränkning lätteligen kunde äfventyras. Men äfven om denna betänklighet allena icke må kunna anses vara af beskaffenhet att böra till afslag å motionärens förslag i nu förevarande del föränleda, anser utskottet likväl detsamma i ett annat afseende oantagligt.

Enligt kongl. förordningen angående stämningmän den 10 augusti 1877 äro desse icke förbundne att gå utmätningssmännen vid deras förrättningar såsom vittnen till handa, hvaremot en sådan skyldighet åligger fjerdingsmännen. Att vid dylikt förhållande stadga, att reseersättning till vittne vid utmätningssmans förrättningar ej må beräknas högre än efter afståndet mellan förrättningsstället och närmast derintill boende stämningssman, hvars uppgift *icke* är att vid utmätningssmans förrättningar såsom vittne biträda, och hvilken således eger att efter godtfinnande efterkomma eller afvisa en i sådant syfte af utmätningssmannen gjord anhållan, kan utskottet icke finna ur någon synpunkt lämpligt.

På grund af det nu anförda föränlåtes utskottet fortfarande hemställa,

att ifrågavarande motion icke må till någon åtgärd föränleda.

Stockholm den 18 april 1890.

På utskottets vägnar:

G. THESTRUP.
